

L'Estiuada

PERIODICH D' INFOR-
MACIO COMARCAL

Sortirà cada divendres durant l'estiu ☼ Redacció y Administració: CARRER DE VICH NUM. 9

Any I

Sant Hilari Sacalm, 21 Agost de 1908

Núm. 9

EN VENTOSA Y NOSTRA VILA

Dissapte fou día de joya per aquesta població.

El diputat que tan afanyosament y ab tant dalit trevallà pèls interessos del districte y de Catalunya va honrarnos ab la seva visita.

Acostumats ab aquella serie de *representants* que les urnes enviaven a Madrid y que solsament coneixien als seus electors per el preu en que compraven el seu vot, la personalitat de nostre digníssim diputat s' aixeca encare més victoriosa y potentia.

Aquells temps de trista recordansa, han passat ja, per no tornar més, may més...

La nostra benhaurada vila, feya anys que havia despertat en bellíssima manifestació patriòtica, com a nota discordant dintre l' aplanament suicida del districte de Santa Coloma. Sant Hilari havia vingut donant la veu d' alerta desde fa temps. L' esperit català ha restat profund y marcadíssim sempre entre nosaltres, y quan a Catalunya hi comensaren a resplandir les esperances d' un avenir triomfant, per medi de les solucions catalanistes, Sant Hilari es redressà ab una forsa incontrastable. Que ho diguin sinó, les eleccions quan es presentava candidat en Casas Carbó.

Hermosa la Guilleria ab ses infinítes belleses amagades en laberintiques afraus, valls y planuries, pro molt més ho es quant tan coratjosament viu y pensa.

Per aixó y perque en Ventosa es un dels que han sapigut agermanar més fortament, l' esperit ab els seus representants, donant impuls noble y sincer a tota obra profitosa per Catalunya y especialment pel districte que l' elegí; perque ha donat sempre el seu apoy entusiasta y generós, conseguint innombrables mellores morals y materials per el poble de Sant Hilari, ara aquet li agraheix, ab totes les seves forces, esdevenint més vigorós y ple de vida.

Que continuhi, si pot ser encara més ferma, aquesta unió y germanor ab el diputat.

L' ESTIUADA fermament nacionalista, ab motiu de la visita del senyor Ventosa, se complau en endressarli la més coral y entusiasta felicitació.

Avant per Catalunya, avant per Sant Hilari!

Tasta Olletes

D'ARBUCIES A SANT HILARI

(Acabament)

En Velazquez se'm quedà mirant ab aire interrogatiu, com dient «expliqui's».

Eren les cinc de la tarda. Ens mancaven dos hores per arribar a lloch. Calia matar el temps a totes les passades. Com? Decididament me les empendria de crítich... Però de crítich serio. Això tranquil·litzaria an en Serafi y.. bé podria servir-me de reclam pera conquerir la gracia de Caliope.

¡És tant socorreguda l'eloqüencia en els venturosos temps que a travéssem!

—Consti, donchs, que protesto de les seves paraules,—vareig afegir per començar d'alguna manera.—L'afirmació de vostè, injusta a tot serho, m'obliga a fer declaracions concretes y terminants.—En Velazquez obrí's ulls.—Segons vostè acaba d'indicarme y jo he pogut endevinar, el ver desllorigador de la *poesia modernista*, entronisada fa alguns anys en el regne de nostra literatura al crit fantasiós de *A terra'ls vells motllos!* consisteix en tancar dins d'una forma nova, l'expressió d'un estat d'esperit, ab tal senzillesa de llenguatge, que sembli brollar espontaniament de l'ànima sens passar pel garvell dels sentits. Clar està que de tot això, ben combinat, tindria de resultarne una literatura fresca, atractiva y suggestiva. Donchs, ¿vol res més interessant dintre de la poesia lírica que eixes composicions psíquiques (veyam si'ns entedrem) que, com clixés de l'ànima del poeta, se reverberen en la del lector, fonentles en una mateixa impressió íntima y fonament sentida? Que eixos clixés han d'esser per força velats, és indubtable; puix ni l'esperit se presenta sempre tant vigorosament perfilat, ni l'intensitat suggestiva d'una obra és tant poderosa quan en ella res hi queda per endevinar. Que'l llenguatge té d'esser espontani, que per contribuir a eixa espontaneïtat, convé fugir dels encarcaments de la forma clàssica, sens oblidar per això les regles fonamentals del vers, també ho crech evident, indiscutible. Però ja sia perquè en el fondo tinga algun ribet d'es-

cèptich difícil d'assimilar, ja perquè al tractarse de la forma no sempre l'esperit d'innovació s'haja contingut prudentment en els llindars del desenfado, ja perquè l'afany d'originalitat tendeixi enterbolir el nadiu sentiment de la bellesa, el cert és que si'l *modernisme* com ideal és una esperança afalagadora, els resultats de moment no han conseguit enlairarse a l'altura de ses nobles aspiracions.

Una brisa suau y perfumada de flaires bosquetanes s'esbandí, en aquell instant, a lo llarch de la carretera com darrer sospir del jorn que entre boirines de foch agonitzava darrera la blavisca serra de ponent. Y'l Sr. Velazquez, aprofitantse del silenci ab que'l brindava'l meu instint de conservació, digué tot ajudantme a ficar el *pardessus*:

—Està vist que vostè l'ha donada per les mitjes tintes.

—Cabal. Y aquestes mitjes tintes (com vostè diu), de les quals podria citarnhi tot seguit algun exemple entre les darreres obres poètiques de la nostra hardida joventut, són precisament, les que 'm fan parlar de «esperança afalagadora». Perquè, si no ¿què deurien pensarne d'una... anava a dir escola... que comptant entre sos cultivadors indiscutibles capacitats no ha produït fins a la fetxa una sola obra de verdadera transcendencia artistica que li permeti fixar sos contorns ab tota justesa? Y si vostè convé ab mi que 'l *modernisme*, llevat d'alguna honrosa y brillant excepció dintre del art dramàtic, sembla tenir molt més d'*eclectich* que de *genial*, no tant sols acceptarà sens esborronaments el meu judici, sinó que en ell hi trobarà tal volta la clau de les eternes discussions a que dóna lloch aquella varietat de *reminiscencies*, front a front de la diversitat de criteris, gustos y aptituts.

Ignoro si aquestes paraules van arribar a oïdos del meu interlocutor, puix al endreçarli la mirada vareig trobarme ab la seva discretament clavada en l'hermós panorama que s'extenia a nostres ulls y que m'arrancà del cor una fervorosa explosió d'entusiasme.

Haviem arribat al coll de Pedrallarga, punt culminant de la carretera de Sant Hilari y centre d'un ample anfiteatre de montanyes gegantines rublertes de verdor fins al bell cim.

A nostres peus, un teixit d'estretes valls encatifades d'una herba fresca y brillant que les vacades pasturaven mansament, trencant la majestat d'aquella sollicitut ab el descompassat tritlleig de ses llargarudes esquelles. Unes quantes masies d'aspecte reposat y ferreny, silenciosament vetllades per sos pallers grochs, botaruts... espurnaven les acanalades vessants. Y per damunt de tot aquell conjunt grandios, adosselat

per un cel de puríssim atzur, lleugerament sonrosat al indret de mig-jorn, destacava 's l'amoratada silueta del Montseny coquetament faixada ab un retall de boira blanca y vaporosa com un esqueix de Via làctea.

Davant d'aquell esclat de bellesa senti desitjos de pregar, y fins crech que devia terho, puix de tal manera mon esperit s'arrobà en la consideració de la maravella, que ja la diligencia, voltada de forasters, embocava la plaça del poble, quan jo 'm creya encara en plena carretera. Una veu atiplada y pera mi ben coneguda acabà de tornar-me a la realitat: era la veu de ma esposa, que ab l'hereuet a la mà y la petita Margaridó al bras, s'abalanchava cap a mi assadollada d'alegria, mentres jo, atrayentlos a tots damunt del cor, sentint perlejar en mos ulls una llàgrima de fonda tendresa, li deya al meu company, embadalit davant d'aquella escena a quatre passos de mi:

—Es casat vostè?

—No, senyor. no.

Y mostrantli ma fillona grassa, vermella, riallera, allargant les molçudes manetas pera assolir mos cabel's, afegí tot commós:

—El compadesch. Vostè no ha sentit encara la verdadera poesia.

D.

GLOSANT...

Ha passat la festa d'aquest sumptuós *Hotel*. Festa d'alegria, d'expansió y de joia de lo que 'n participaren els humils. A més de la concurrència extraordinaria de bons pagesos y ayroses pagesetes de la rodàlia, vegí ab bons ulls (¡hermosa iniciativa que hauria condemnada *Xenius!*) com dançaven al compás de la cobla d'Anglès els cambrers y minyones de servey, alternant els senyors per quins el *tercèt* del Tivoli de Sant Hilari feya les delícies.

Jo troví's *Llanceros* dançats per el diputat Ventosa y la senyoreta Fargas, altament deliciosos, retentme més estona a n'aquell recinte.

La festa popular feya doble ma delícia. Sens pretendre entrar en el grupu dels incivils, confesso que les sardanes de la tarde, elevació de globos y castell de fochs artificials m'atreya més; y tot per que veyia l'ànima del poble volar lliure sota l'esguard d'un cel hermós ab les emanacions de les boscuries selvàtiques. Pro jo recordo haberla fruhida més popular aquesta festa. Era temps enrera, quan, casi nena, tenia un amich pastor qui 'm duya 'l *cistellich* de maduixes tot tapat de verda falguera. Era poch més que de la meva edat. Uns ulls serens, que feyen dolça la seva fesomia, ab una doiçor idíllica de pais de conte. Anavem a Montsolí, la solitaria

capella, y d' ell rebia totes les fineses. Feyen qualques estius que no 'l veyá, esborrantsem poch a poch la seva influència en l' esperit meu. Encar recordo 'l dia que traspasant la fresquívolá y remorera rierola cayguí a l' aygua... com plorava, poble amich, y ab quina dolcesa va traurem del petit gorch blau!

Després de tant temps torní a reveurel el dia de la festa. Ell no va coneixem pas! Jo si, desseguida. Era en el bell moment de la dança. A sa vora hi somreya una pageseta, morena que al ritme de la dança esguardava al meu dolç amich d'avanç. ¡Eren promesos! Vaig sapiguerho casualment quan anava a escométrel... y no vaig volguer entelar ab recorts, potser esborrats, aquell celatje de felicitat. Que perduri. Jo ja hi estich acostumada a les contrarietats y a les penes.

Cap al tart en la soletat de la font de Santa Teresa, una llágrima 'm feu trahició.... Estrofa adorable, potser la més pura, del poema de la meua vida, te dich adeu, sens l' arreveurer.

Ja sé que en Busquets es d' aquesta encontrada. Una velleta coneguda d' anys y que porta 'l seu mateix apellido m' ho ha dit tot plorant. No he esperat la vénia de la senyora Karr.—Ay l' amorica, si jo era tia del seu pare, Deu lo perdó! — Després ha vingut l' enfilall de sáfichs dedicats a n' En Garriga y Massó, pera acabar de convéncem. He rellegit *Animes ferides* ab la mateixa delectació. Quina apologia, quin elogi d' aquestos llochs benehits!

En una postal deixada per descuyt en un volum d' *Ilustración* en el saló de lectura, y que he llegit encuriosida, hi ha la nova de que en Busquets será al Santuari del Far del 26 en enllá. Potser que jo ja sigui fora del Hotel... Y tant que m' interessava veurel. Alabat sia Deu! Será a ciutat.

He donat una escapada a la vila. Quin cambi! No sembla pas la mateixa població d' avants. Ja s' hi nota una administració sumament moderna. Pro jo tinch de confesarho: me donava més goig en aquell temps que entrava a *cal Torner* a comprar recorts de boix collit d' aquestes boscuries y trevallat aquí mateix. Encare guardo l' *alpens-tok* comprat al noy Ficany.

No sé per que al baixar la pendent via del devant de la casa Fontanet m' ha vingut a la memoria aquella estrofa de Becquer:

*Mi vida es un erial;
flor que toco se deshoja;
que en mi camino fatal,
alguien va sembrando el mal
para que yo lo recoja.*

Podré esplicarmho? A voltes la sobtada visió d' una ombra evoca recorts esvahits, alegríes anyorades....

Després m' ha entrat una prohiya viva de comprar postals de Sant Hilari; y per çó l' amable Ximeno Planas ha satisfet mon desitj. Després he sentit una *tarantela* bellament executada en un mal piano. M' han dit qu'era l'Onia Farga. Será cert?

SHARA...

PELS COMPANYS CONDEMPNATS

L' ESTIUADA, responent als sentiments de germanor que dehuen regnar sempre entre 'ls bons catalans, y molt més quan germans nostres en ideals sofreixen persecussió per son amor a la Patria. obra una subscripció pera endolcir el calvari que sofreixen fa temps els companys de *Metrala* Srs. Llangort y Quintana

Llista (acabament). Salvador Noguera 0'50 pessetes; Una dona solidaria 0'20; Assumpta de Vallors 0'20; J. V. y R. 0'10.

Total: 37'50 pessetes.

NOVES

Dissapte tinguerem el gust d' hostatjar al nostre dignissim representant en Corts senyor Ventosa.

No cal dir si fou grossa, la satisfacció dels hilarienchs al saberse la nova, que tot just sabuda del dia avans s' escampá com un llampech arreu de la població.

Nostre benvolgut batlle, aná a rebrel a Hostalrich ab un automovil, quedantse juntament ab el senyor Ventosa a Arbucias, ahont dinaren.

Una comissió de joves nacionalistes avensantse als disitjos de Sant Hilari se trasladá a dit poble, pera saludarlo, ab 'l automovil del senyor Gal, guarnit tot ell ab banderes catalanes.

No obtant la pluja que ab intervals caigué tota la tarde del dissapte, fou molta la gent de Sant Hilari, que acudí a esperar-lo als afores de la vila, contantshi les persones de més valua y representació, l' Ajuntament ab corporació y el digne Jutge municipal Don Ramón Pernau.

La rebuda fou carinyosíssima y entusiasta; acompanyat de nombrós públich se trasladá al Hotel Suis rebent arreu ahont va passar visibles mostres de simpatía. Molts balcones lluhien l' ensenya nacional.

Les autoritats obsequiaren al senyor Ventosa ab un esplendit sopar.

A la nit acompanyat d' una comissió va traslladar-se al Hotel Martin que celebrava la seva festa major. ahont foren amablement rebuts pels senyors Plaja, Garriga, Taberner y el senyor Martin, esse it absequiats ab dolsos y xampany.

El diumenge s'en tingué d'entornar. La visita fou curta, massa curta, les seves ocupacions no permeteren allargarla.

Ab el magnífich automovil del senyor Homet qui estiueja en aquesta, feu via cap a Viladrau, acompanyat dels senyors Culi, Pernau y Mossen Ignasi Rovira, emportantsen l' agraïment més sincer de tot un poble.

S' han imposat penyores a varis amos de carruatges, per infringir les ordenances municipals.

La festa major del Balneari celebrada el dia 15 va resultar, com cada any, molt lluhida.

L' arribada d'en Ventosa feu que acudís poca gent de la vila a les sardanes qu' es toquen en la plassa devant l' Hotel, que per lo pintoresch del lloch son un hermós quadro del tot poétich.

Al vespre se dispará un castell de fochs artificials, d' excelent efecte. El ball siguié lluhidíssim; una exquisidés d' elegancia y hermosor,

Nostre estimat amich y convilatá 'l llorejat poeta y novelista N' Anton Busquets y Punset ha obtingut la *Viola d' or* en els Jochs Florals de Cornellá, per son poemet titulat *Hermitatjes*.

També en els de la comtal vila de Ripoll hi ha obtingut el premi del Cassino per sa glosa *L' Estudiant de Vich*. Y per últim en el de Sans hi ha conquerit el que oferí l' Orfeo.

Rebi la més coral enhorabona.

En el darrer nombre la *Revista de la Cambra agrícola ausetana* obra una secció de consulta, convidant als pagesos a respondrer dugues preguntes, una de les quals es d' interès marcat per la nostra comarca: *¿Quina mena de pollancres s' han de recomenar per plantar en les Guillerries a fi de conseguir dongui 'l major rendiment possible?*

Per no complir ab la seva obligació, l' Alcalde ha sospés de sou durant 30 dies al encarregat de la neteja pública. Molt be.

Sabém que molt aviat comensarán les obres pera cobrir la riera de Villacrosa en el tros del pont del Estat al de la riberada, mellora importantíssima pera Sant Hilari.

Dintre poch se farà 'l replanteig previ del segón y tercer tros de la carretera d' Arbucias a Viladrau.

El tercet que toca al café de Catalunya ha estrenat varies xamoses sardanes del seu director l' inteligent professor de piano senyor Pamies, algunes de les quals *La Font de les Serres* y *Font del Ars* tenen un deix popular ben marcat.

Continuant la llista d' estiuejants que 's trovan entre nosaltres, afegím els noms següents: D. Joaquim Grau, Marqués de Castrofuerde, Joan Estela, Autran, Frederich Gal, Eduart Torres, Salvador Bancells, María Artigas, Doctor Ibo Morer, Joseph Carbonell, Raurich, Joan Ricart, Doctor Llagostera, Jaume Arquer, Francesch Ferrán, Doctor Camprubí, Puig Boronat, Joseph Pagés, Francesch Buxó, Gaudenci Malla, Soler Castellet, Pare Diego de Benisá, Forns, Casulá, Joan Zanotti, Joan Corominas, Florensa, Joaquim Trays, Francisco Serra, Molist. Freixas, Condal, Joan Rovira, Cassimir Martorell y Joseph Moleras.

El senyor Gal ab la seva distingida esposa Na Angela Gili arribaren pel costat de Vich ab llur automovil.

L' Arcaldia demana a Na Mercé Andreu per un assumpto que l' interessa.

Hem rebut la noveleta d' en Joseph Asmarats, titulada *Sardanófila*, que va dedicada als sardanistes.

Se prossegueixen ab molta activitat les obres de construcció de la carretera d' aquesta a Santa Coloma, arribant l' esplanada, en l' actualitat, aprop del Hostal, nomenat can Mataró.

Ha pres possessió del carrech de vicari Mossen Silvestre Soler.

Ha visitat la nostra Redacció, el periodich regionalista de Galicia *A Nosa Terra*, ab el qual gustosament establím el cambi desde nostre primer nombre.

Imp. Vda. D. Casanovas, Ronda Sant Pau, 67, Barcelona.

La Fonda de Pasqual Portabella

ha sigut objecte d' importants
===== reformes =====

Preus per dia 5'50 y 6 pessetes
CARRER DE VICH, NÚM, 8

¡ ESTIUEJANTS !

No deixeu de visitar l' antiga Tornería d' en Pau Ridaura, ahont trovareu magnífichs recorts de Sant Hilari.

CARRER D' EN GRAVALOSA

(Cantonada al de la Carretera)